

Úvod do tlumočení znakových jazyků - Týmové tlumočení

Týmové tlumočení – uvedení do problematiky

- Tlumočení jedné komunikační události více tlumočníky.
- Minimální tým 2, maximální počet neomezen.
- Střídání tlum. po 10-30min. (Dle okolností o domluvy.)
- Základní předpoklad - znalosti a dovednosti jednotlivce,
 - ochota a schopnost spolupracovat.

Týmové tlumočení – uvedení do problematiky

- Počátky týmového tlumočení ve světě 70.léta.
- Počátky týmového tlumočení v ČR 90.léta.

U nás nejrozšířenější typ týmového tlumočení
- tlumočení ve dvojici.

Role v týmu

- aktivní tlumočnick,
- podpůrný tlumočnick, (pasivní tlumočnick), nadhazovač,
- odpočívající tlumočnick,

- koordinační člen týmu.

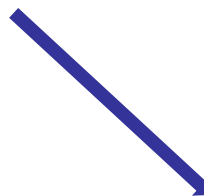

Střídání rolí

aktivní
tlumočník

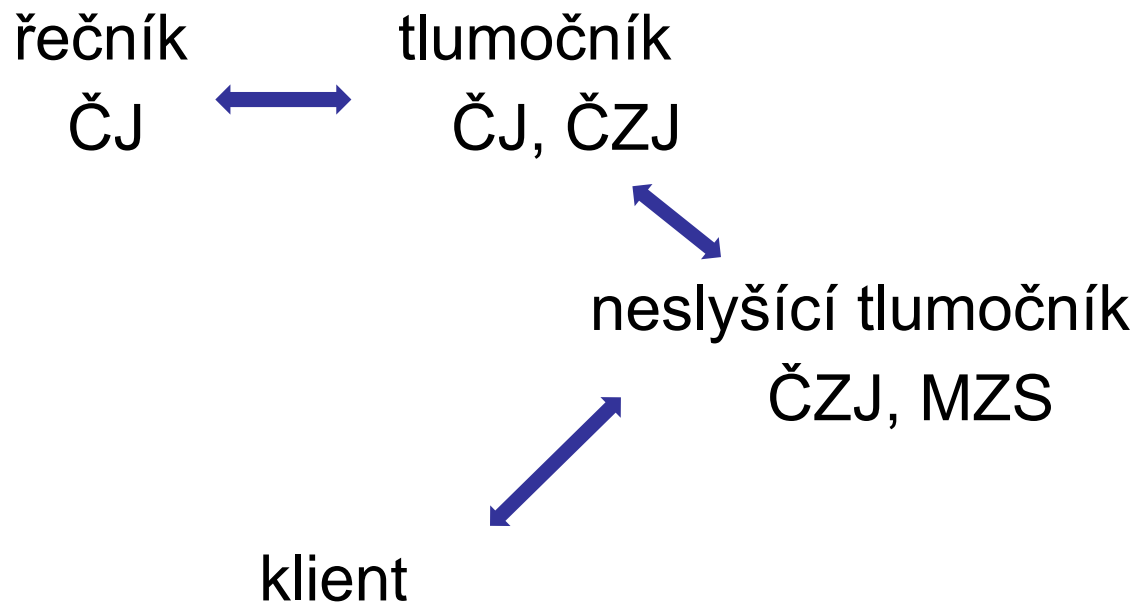
podpůrný
tlumočník

odpočívající
tlumočník

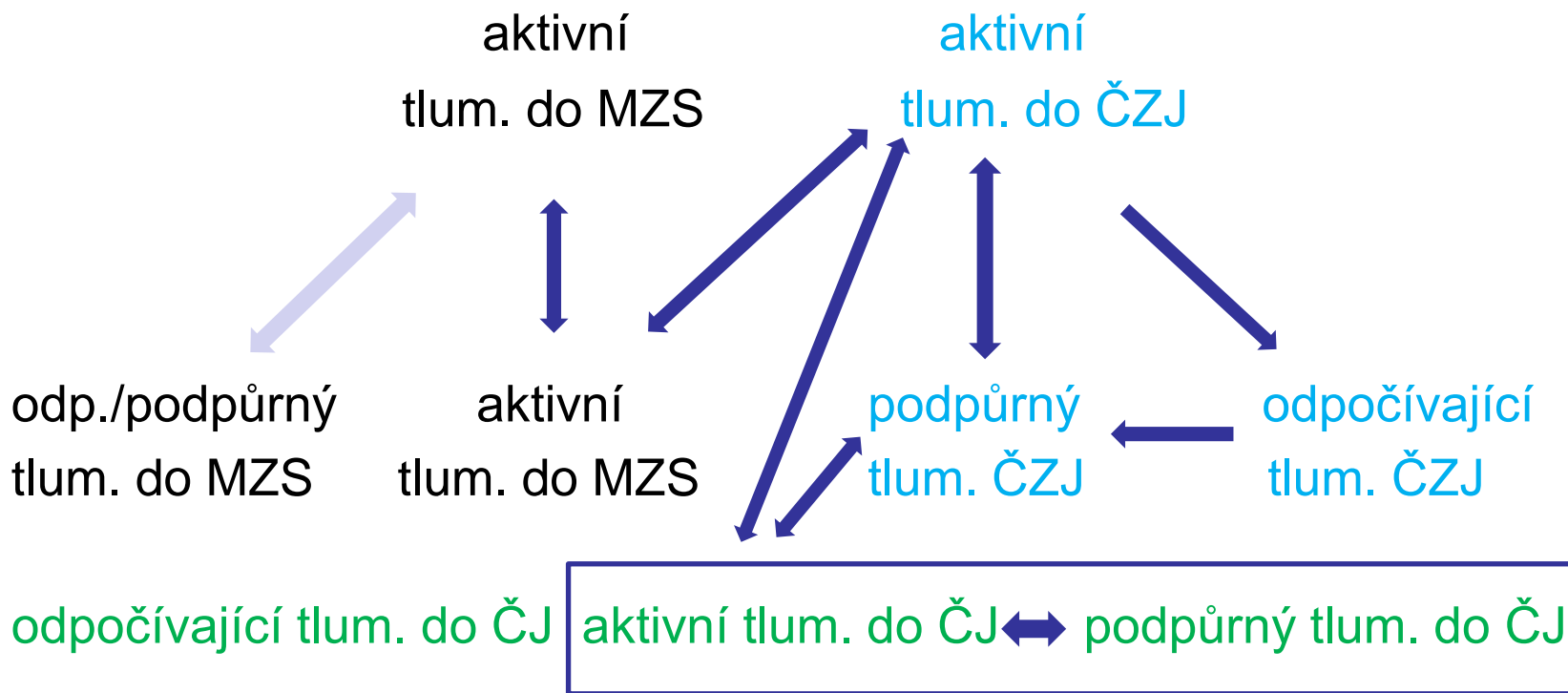

Tým s neslyšícím tlumočníkem

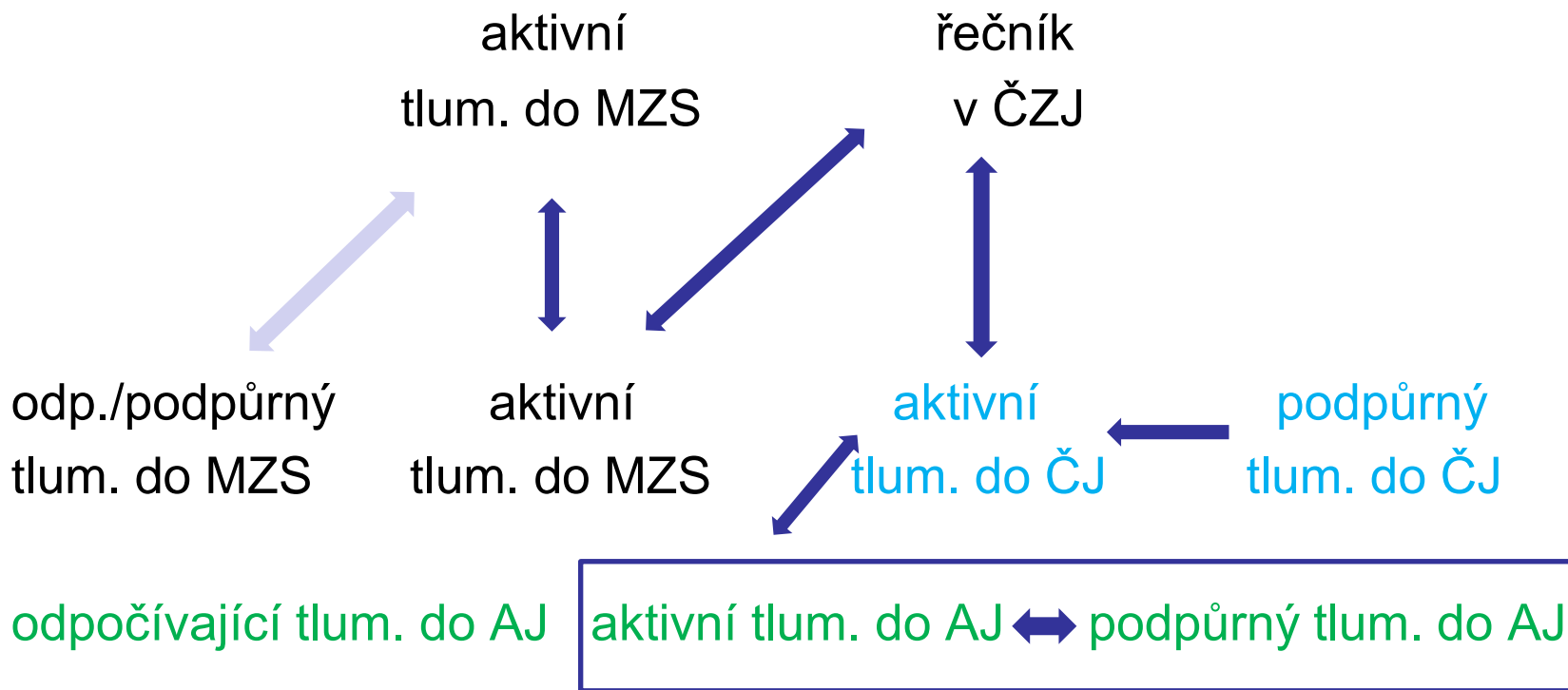

Širší tým s neslyšícím tlumočnickem – zdrojový jazyk AJ

Širší tým s neslyšícím tlumočníkem – zdrojový jazyk ČZJ

- Předem promyslet celou logistiku.

(Prostorové uspořádání, návaznost, spolupráce, jak se bude postupovat v případě „komunikačních šumů“ – signály pro zopakování, výměnu atd., signály pro řešení problémů s technikou, dotazy v různých jazycích...)

Rozhodnutí budu tlumočit sám/sama nebo v týmu?

- Zvažujeme:
- časový rozsah,
 - obsah (tlumočené téma),
 - charakter tlumočené situace.

Typické situace pro tlumočení v týmu

- blokové výuky,
- konference,
- divadelní tlumočení (min. v přípravě - supervize),
- pracovní proces - porada (smíšený kolektiv S, N),
- tlum. u psychologa, psychiatra (poruchy osobnosti, omezení osobních práv, děti – vyšetřování tr. činu...),
- tlum. pro osoby se specifickými jazykovými potřebami,
- tlum. rodinných událostí (svatby, pohřby, promoce)
- akce s mezinárodní účastí (Deaflympiáda, Miss, divadelní/filmové festivaly...),
- tlum. pro osoby s hluchoslepotou...

Výhody tlumočení v týmu

- snížení stresu,
- nadměrného vyčerpání,
- rozdělení úkolů,
- společné příprava,
- využití silných stránek členů týmu,
- možnost vidět kolegy při práci,
- učit se od sebe navzájem,
- kvalitnější, úspěšnější tlumočení,
- zpětná vazba v týmu,
- motivace.

Nevýhody tlumočení v týmu

- drahé,
- může být organizačně náročnější (komunikace, rozhodování aj.),
- rozdílné vnímání neslyšícího tlumočnicka klientem (pro nás záruka bilingválního, bikulturního přístupu, „naladění“ se na klienta, pro klienta příliš blízký člověk z komunity, před kterým nechce něco sdílet.),
- početní převaha osob zajišťující službu,
- malá zkušenost členů s týmovou prací.

Zkušenosti s týmovým tlumočením z různých pohledů

Neslyšící muž (35let):

„Mám neslyšícího strýce a s tím musím komunikovat trochu jinak, než běžně s ostatními neslyšícími, protože hůř věci chápe. Nesmím používat žádné odborné znaky, musím víc používat popis a dějovost, často věci opakovat a víc vysvětlovat. Moje manželka je slyšící a pracuje jako tlumočnicka. Když jsme ale se strýcem chtěli mluvit o založení účtu v bance, tak jsem to, co manželka říkala ve znakovém jazyce, musel strýci říct ještě jinak, přizpůsobit se mu, aby to pochopil.“

Zkušenosti s týmovým tlumočením z různých pohledů

Neslyšící žena – tlumočnice:

video v ČZJ s tlumočením do ČJ

Zkušenosti s týmovým tlumočením z různých pohledů

Slyšící žena (35let):

Asi každý tlumočník zná ten nádherný pocit, když se tlumočení vydaří a spolupráce v týmu funguje po všech stránkách dobře a stejně tak si troufnu říct, že každý tlumočník zná pocit smutku a frustrace, když tým nefunguje.

Velmi si cením kolegů, kteří jsou otevření spolupráci a mají profesionální přístup k práci.

Jsou situace, které si bez týmového tlumočení a kolegů ať už neslyšících nebo slyšících, neumím vůbec představit.

Okolnosti vzniku tlumočnických týmů (typy týmů)

- bez možnosti vybrat si kolegy,
- s možností vybrat si kolegy,

- týmy pro tlum. jedné komunikační události,
- týmy trvale spolupracující,

- týmy složené pouze ze slyšících tlumočnicků,
- týmy složené ze slyšících a neslyšících tlumočnicků,

Okolnosti vzniku tlumočnických týmů (typy týmů)

- malé (2, 3 tlumočníci),
- velké,
- členové týmu se střídají v rolích,
- bez střídání rolí (aktivní tlumočnick a mentor, tlumočení z ČZJ do ČJ, AJ.).

Pozn. relay tlumočnick, pilotáž

Praktická doporučení

- **nepodceňovat společnou a individuální přípravu,**
- od přijetí zakázky až po její dokončení (vyúčtování) spolupracovat, komunikovat v týmu (všichni mají všechny informace - ve vhodné formě, společné rozhodování),
- prostor poznat své kolegy - zjistit pracovní metody a postupy, styl práce - jak velký kdo má tlumočnický odstup, technika, u práce stojí, sedí, prostor, intervaly střídání, oděv + obuv, postřehování prstové abc, čísel ano x ne, signály - střídání, nahazování - forma nahazování, výběr sjednocení znaků...

Při samotném tlumočení

- 1) soustředit se na celou situaci a tlumočnicka – věnovat plnou pozornost, podporu,
- 2) respektovat tlumočnickovo zpoždění,
- 3) respektovat způsob nahazování, který preferuje aktivní tlumočnick,
- 4) při nahazování nabízet pouze nezbytné informace,
- 5) používat pečlivě provedenou prstovou abc, čísla, jasné znaky, mluvní/orální komponenty,

Při samotném tlumočení

- 6) používat tichý hlas,
- 7) používat znaky, tak aby neodváděli pozornost,
- 8) před nahozením se ujistit, že tlumočnick dáva pozor,
- 9) pro informace, které nejsou akutní použít papír tužku,
- 10) mít smluvené signály a postupy pro různé situace.

STŘEDISKO PRO
POMOC STUDENTŮM
SE SPECIFICKÝMI NÁROKY
Masarykova univerzita

Zpětná vazba

- prohloubení profesních vztahů
- co se podařilo, co fungovalo, co Vám vyhovovalo...
ocenit kolegy, co přispělo k úspěchu
- co se úplně nepovedlo, co by se mohlo příště udělat jinak a proč, prostor pro inovace

Děkuji Vám za pozornost.

Zdroje + doporučené zdroje

- PEŠKOVÁ, K. *Neslyšící tlumočnick v pracovním týmu*. 1.vyd., Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 987-80-87153-21-5
- ČERVINKOVÁ HOUŠKOVÁ, K. *Specifika tlumočení pro neslyšící*. 1.vyd., Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 987-80-87153-57-4
- MÁZEROVÁ, R. *Sebereflexe a sebevzdělávání v týmovém tlumočení*. 1.vyd., Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 987-80-87153-48-2